ଜାହିଦ୍ ହୁସେନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ମାର୍ଚ୍ଚ 15, 2001

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଏବଂ ଏସ୍.ଏନ୍. ଫୁକନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 -ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 -ଆଜୀବନ କଏଦୀଙ୍କ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି -ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡର ସୁପାରିଶ ଉପରେ ଖଲାସ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ -ଅପିଲରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, 20 ବର୍ଷର କାରାବାସ ଶେଷରେ ଆଜୀବନ କାରାବାସ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ-ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଏହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଏହାର କିଛି ଅଂଶ କୋହଳ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ବିବେଚନା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ -ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରର ସାମାଜିକ-ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଜେଲରେ ବନ୍ଦ କରି ରଖିବାର କୌଣସି ଫଳପ୍ରଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିବ କି ନାହିଁ ତାହାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ନଥିଲା -ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ଆଧାରବିହୀନ ଥିଲା -ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଚରିତ୍ର ସଂଶୋଧନ ସେବା ଅଧିନିୟମ, 1992 -ଜେଲଗୁଡ଼ିକର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ନିୟମାବଳୀ- ନିୟମ 591(29)(4) ।

ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଜେଲ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିୟମାବଳୀ - ନିୟମ 591(29)(4) - ଆଜୀବନ କଏଦୀମାନଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା - 20 ବର୍ଷର କାରାବାସ ଶେଷ ହେବା ପରେ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ - ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲା ରଖିବାର ଅଧିକାର ସେମାନଙ୍କର ରହିଛି - କାରାଗାରରେ କଏଦୀମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ଏବଂ ମୁକ୍ତି ପରେ ସେମାନଙ୍କର ଅପରାଧ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାରର ବିଷୟ ଅଟେ - ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଚରିତ୍ର ସଂଶୋଧନ ସେବା ଅଧିନିୟମ, 1992 - ଧାରା 61 ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଆଜୀବନ କଏଦୀ ଯେଉଁମାନେ 18 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ପ୍ରକୃତ କାରାବାସ ଭୋଗିଛନ୍ତି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଜେଲ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 591 (29) (4) ଅନୁଯାୟୀ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ଉପରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏକ ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲା ଏବଂ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ଦେବାକୁ ମନା କରିଥିଲା କାରଣ ପୋଲିସ୍ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରତିକୂଳ ଥିଲା, ସେମାନଙ୍କର ଅପରାଧ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ହ୍ରାସ ପାଇ ନଥିଲା, ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସହ-ଦୋଷୀଙ୍କ ସହ ସେମାନଙ୍କର ପୁନର୍ବାର ଏକାଠି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ବରଂ ସମାଜକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ

ବିରୋଧରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନେ ଶଙ୍କିତ ଥିଲେ ଏବଂ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସହ-ଦୋଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କୁ ଏନକାଉଣ୍ଟରରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, **1950**ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **32** ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯୁକ୍ତି ରଖିଥିଲେ ଯେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଚରିତ୍ର ସଂଶୋଧନ ସେବା ଅଧିନିୟମ, **1992** ର ଧାରା **61** ର ନିୟମ ଏବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାର ବଶତଃ ମୁକ୍ତ ହେବାର ହକଦାର କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ମୋଟ କାରାବାସ ଅବଧି **20** ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ଅଧିକାର ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ, ଯେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କଏଦୀଙ୍କ ସମଗ୍ର ଜୀବନ ପାଇଁ କାରାବାସ; ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ କେବଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଦଣ୍ଡ ଛାଡ କରିବାର ଅଧିକାର ଅଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : **1.** ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ **20** ବର୍ଷର କାରାଦଣ୍ଡର ଶେଷରେ କ୍ଷମା ସହିତ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ, କାରଣ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କଏଦୀଙ୍କ ସମଗ୍ର ଜୀବନ ପାଇଁ ଏକ ଦଣ୍ଡ, ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଦଣ୍ଡର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା କିଛି ଅଂଶକୁ ଛାଡ କରିବାକୁ ନିଜ ବିବେଚନାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଗୋପାଳ ବିନାୟକ ଗଡସେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1961] 3** ଏସ.ସି.ଆର. **440;** *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରତନ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **[1976] 3** ଏସ.ସି.ସି. **470;** *ସୋହନ ଲାଲ ବନାମ ଆଶା ରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **[1981] 1** ଏସ.ସି.ସି. **106** ଏବଂ *ଭଗିରଥ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ* **[1985] 2** ଏସ.ସି.ସି. **580** ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

2. ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ଜେଲ୍ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ **591 (29) (4)** ରେ ଜଣେ ଆଜୀବନ କଏଦୀ **20** ବର୍ଷର ବନ୍ଦୀ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଭାବେ ମୁକ୍ତ ହେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଏହି ଉପ-ନିୟମ ଏବଂ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ସଂଶୋଧନ ସେବା ଅଧିନିୟମ, **1992**ର ଧାରା **61**ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଆଜୀବନ କଏଦୀ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ, ତାହା ହେଉଛି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ବିଚାର ପାଇଁ ଜେଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ମାମଲା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ରଖିବା ଏବଂ ଏପରି କରିବା ସମୟରେ ସରକାର ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାସ୍କର (ଆଜୀବନ କଏଦୀ) ବନାମ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, **[2000] 7** ଏସ.ସି.ସି. **626,** ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

3. ଜେଲରେ ଥିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଯାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ବନ୍ଦୀ ରହିଥିବା କାରଣରୁ ସେମାନେ ଅପରାଧ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ହରାଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ । ବିଚାର ସମୟରେ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ମତାମତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରାଗଲେ, ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ବିପଦ ହେବେ କି ନାହିଁ । ଦଣ୍ଡ ଭୋଗୁଥିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପରାଧ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ କେବଳ ବୟସ ଏକ କାରକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା କାରାଗାର ସମୟରେ ମାନସିକ ମନୋବୃତ୍ତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ।

4. ଆଜୀବନ କଏଦୀମାନେ 18 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଜେଲରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ଧ୍ୟାନ ଦେଇନଥିଲା । ଦୋଷୀମାନଙ୍କୁ ଆଉ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖିବାର କୌଣସି ଫଳପ୍ରଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିବ କି ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରର ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ବୋର୍ଡ ବିଚାର କରିନଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି ଆଧାର ନାହିଁ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି, 3 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହାକୁ ନୂତନ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ପୁନର୍ବାର ପଠାଯାଇଛି ।

ଫୌଜଦାରୀ ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଫୌଜଦାରୀ) ସଂଖ୍ୟା 274-277/2000 ।

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ବି.ଏସ୍. ମଲିକ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ସନ୍ତୋଷ ସିଂହ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ, ମୁକୁଲ ରୋହତଗୀ, ତାରା ଚନ୍ଦ୍ର ଶର୍ମା, ଅଜୟ ଶର୍ମା, ରାଜୀବ ଶର୍ମା ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ନୀଲମ ଶର୍ମା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଫୁକନ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଚାରି ଜଣ ଆଜୀବନ କଏଦୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଛନ୍ତି ।

ଆଇପିସିର ଧାରା 302/34 ଅନୁଯାୟୀ ଚାରିଜଣ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଜୀବନ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ କୋଲକାତାର ଆଲିପୁରସ୍ଥିତ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂଶୋଧନ ଗୃହରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ 18 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଛାଡ଼ ସହିତ ମୋଟ କାରାଦଣ୍ଡ ଅବଧି 24 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ । ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଆବେଦନ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ଅଦାଲତ ସରକାରଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରି ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯେହେତୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନା ପୁନର୍ବାର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି; ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପୁନର୍ବାର ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ମଲିକ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆଜୀବନ କଏଦୀଙ୍କ ସମୟପୂର୍ବ ମୁକ୍ତି ସହିତ ଜଡିତ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଜେଲ୍ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିୟମାବଳୀ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ନିୟମାବଳୀ') ର ନିୟମ 591 ର ଉପ-ନିୟମ (4) ଏବଂ (29) ଏବଂ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଚରିତ୍ର ସଂଶୋଧନ ସେବା ଅଧିନିୟମ, 1992 (ଏଠାରେ 'ଅଧିନିୟମ' ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ର ଧାରା 61 ର ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସମସ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ଭାବରେ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ମୋଟ କାରାଦଣ୍ଡ ଅବଧି 20 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ଅଟେ । ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଶ୍ରୀ ମୁକୁଲ ରୋହତାଗୀ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ, କାରଣ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ କଏଦୀର ସମଗ୍ର ଜୀବନ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡ, ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଆଜୀବନ କଏଦୀର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଦଣ୍ଡ କୋହଳ କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ବିବେଚନା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନ ନିଅନ୍ତି । ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ପୋଲିସ ରିପୋର୍ଟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ଅଦାଲତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 161, ସିଆରପିସି ଏବଂ ଆଇ.ପି.ସି. ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ 20 ବର୍ଷର କାରାଦଣ୍ଡର ଶେଷରେ କ୍ଷମା ସହିତ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ, କାରଣ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କଏଦୀଙ୍କ ସମଗ୍ର ଜୀବନ ପାଇଁ ଏକ ଦଣ୍ଡ, ଯଦି ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଦଣ୍ଡର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା କିଛି ଅଂଶ ଛାଡ କରିବାକୁ ନିଜ ବିବେଚନାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ ନ କରନ୍ତି । [*ଗୋପାଳ ବିନାୟକ ଗଡସେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [1961] 3 ଏସ.ସି.ଆର. 440; *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରତନ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [1976] 3 ଏସ.ସି.ସି. 470; *ସୋହନ ଲାଲ ବନାମ ଆଶା ରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [1981] 1 ଏସ.ସି.ସି. 106 ଏବଂ; *ଭଗିରଥ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀ ପ୍ରଶାସନ* [1985] 2 ଏସ.ସି.ସି. 580 ଦେଖନ୍ତୁ ।

ଆମେ ନିୟମାବଳୀର ନିୟମ 591 ର ଉପ-ନିୟମ (4) ଏବଂ (29) କୁ ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରୁଛୁ:

> "(4) ଉପ-ନିୟମ (1) ଏବଂ (2) ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା କଏଦୀଙ୍କ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଚାର କରିବେ- (i) ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି, (ii) ଦୋଷୀଙ୍କ ଅପରାଧର ଚରିତ୍ର, (iii) କାରାଗାରରେ ତାଙ୍କର ଆଚରଣ, ଏବଂ (iv) ତାଙ୍କର

ଅପରାଧିକ ଅଭ୍ୟାସକୁ ଫେରିବା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅପରାଧ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାର ସମ୍ଭାବନା । ଯଦି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ସମାଜ କିମ୍ବା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ବିପଦ ବିନା କଏଦୀଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ, ତେବେ ଏହା ଫୌଜଦାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1898 ର ଧାରା 401 ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇପାରନ୍ତି ।

(29) ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ଯେଉଁ ଦୋଷୀ, ଯିଏ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ନିୟମଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ସୁବିଧା ପାଇନାହାଁନ୍ତି, ସେ 20 ବର୍ଷ ଧରି ନିରନ୍ତର ଅଟକ ଅବଧି ପୂରଣ କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ଯଦି କୌଣସି ଅର୍ଜିତ କ୍ଷମା ଅଛି, ତେବେ ତାହା ସମାପ୍ତ ହେବାର ତିନି ମାସ ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ମହାନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଦୋଷୀ ଯେଉଁ ଜେଲରେ ଅଟକ ଅଛନ୍ତି, ସେହି ଜେଲର ଅଧୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯିବ । ଯଦି ଦୋଷୀଙ୍କ ଅଟକର ଶେଷ ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଜେଲ୍ ନଥି ସନ୍ତୋଷଜନକ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶକୁ କ୍ଷମା କରିପାରିବେ ।"

ଏହି ଉପ-ନିୟମରେ ଜଣେ ଆଜୀବନ କଏଦୀଙ୍କ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ମୁକ୍ତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ କି ସେ 20 ବର୍ଷର ଅଟକାଦେଶ ପୂରଣ କରି ସାରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ କ୍ଷମା ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ରହିଛି । ଏହି ଉପନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ଆଜୀବନ କଏଦୀ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ, ତାହା ହେଉଛି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ବିଚାର ପାଇଁ ଜେଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ମାମଲା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ରଖିବା ଏବଂ ଏପରି କରିବା ସମୟରେ ସରକାର ଉପନିୟମ (4) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବେ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 61ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"*ବ୍ୟାଖ୍ୟା* - ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ କାରାଦଣ୍ଡର ମୋଟ ଅବଧି ଗଣନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅବଧି 20 ବର୍ଷର କାରାଦଣ୍ଡର ଅବଧି ସହିତ ସମାନ ହେବ ।"

ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟା *ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନସ୍କର (ଆଜୀବନ ଦୋଷୀ) ବନାମ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [2000] 7 ଏସ.ସି.ସି. 626 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କେବଳ ଧାରା 61 ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଦୋଷୀଙ୍କ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ମୋଟ ଅବଧିର ଗଣନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଯାହା 20 ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡର ଅବଧି ସହିତ ସମାନ ବୋଲି ଧରାଯିବ ଏବଂ ଜଣେ ଆଜୀବନ ଦୋଷୀ ଏହି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ମୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ମଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନାରେ ଆମେ କୌଣସି ଆଧାର ପାଇ ନାହୁଁ ।

ବିଦ୍ଵାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଯଥାର୍ଥରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାର କରିବା ପରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମୁକ୍ତିର ଏକ ସକାରାତ୍ମକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ପଡିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶଗୁଡିକ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ କି ନୁହେଁ ।

ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିଜବାବରୁ ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକ ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ଗଠନ କରିଥିଲେ ।ଉକ୍ତ ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ନିମ୍ନଲିଖିତମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ:

(1) ଗୃହ ସଚିବ	ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
(2) ନ୍ୟାୟିକ ସଚିବ	ଆବାହକ
(3) ଆଇ. ଜି. କାରାଗାର, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ	ସଦସ୍ୟ
(4) ଗୃହ ସଚିବ (ଜେଲ୍) ବିଭାଗ	ସଦସ୍ୟ
(5) ପୋଲିସ ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ଆଇ. ଜି., ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ	ସଦସ୍ୟ
(6) ପୋଲିସ ଆୟୁକ୍ତ, କଲିକତା	ସଦସ୍ୟ
(7) ମୁଖ୍ୟ ପରୀବିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ	ସଦସ୍ୟ

ଆଜୀବନ କଏଦୀମାନଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଣୟନ ହୋଇଥିଲା, ଯଥା:

(i) ଅପରାଧଟି ସମାଜକୁ ପ୍ରଭାବିତ ନକରି ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅପରାଧ କି;

(ii) ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅପରାଧ ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେବାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ଅଛି କି;

(iii) ଏହି ଦୋଷୀମାନଙ୍କୁ ଆଉ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖିବାର କୌଣସି ଫଳପ୍ରଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଛି କି;

(iv) ଦୋଷୀମାନେ ଅପରାଧ କରିବାର କ୍ଷମତା ହରାଇଛନ୍ତି କି;

(v) ଦୋଷୀମାନଙ୍କ ପରିବାରର ସାମାଜିକ-ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ କାରଣରୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ମନା କରିଦେଇଥିଲା: (1) ପୋଲିସ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରତିକୂଳ; (2) ଦୋଷୀମାନେ ବୟସ୍କ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ସେମାନେ ଅପରାଧ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ହରାଇ ନାହାଁନ୍ତି; (3) ଯେହେତୁ ଅନ୍ୟ ସହ-ଦୋଷୀମାନେ ଜେଲରୁ ବାହାରକୁ

ଆସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ, ତେଣୁ ଅସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ପୁନର୍ବାର ଏକତ୍ରିତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା; (4) ଅପରାଧ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅପରାଧ ନଥିଲା ବରଂ ସମାଜକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିଲା; (5) ଦୋଷୀମାନେ ଅସାମାଜିକ ଥିଲେ ଏବଂ; (6) ବିଚାରରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନେ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକମାନେ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲେ ପ୍ରତିଶୋଧର ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ଯଥା ମହମ୍ମଦ ତାଲିବଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲା ଯେ ସହ-ଦୋଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏକି ମୁକ୍ତ ହେବା ପରେ ଏକ ଏନକାଉଣ୍ଟରରେ ନିହତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଆମେ ଏଠାରେ କହିପାରିବା ଯେ ଜେଲ୍ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ଆମ ମତରେ, କାରାଗାରରେ ଥିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଅଟେ ଯାହା ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ସେମାନେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅଟକ ରହିଥିବା କାରଣରୁ ଅପରାଧ କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ଭାବନା ହରାଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ । ବିଚାର ସମୟରେ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ସାକ୍ଷୀ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ମତାମତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରାଗଲେ, ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ବିପଦ ହେବେ କି ନାହିଁ । ଦଣ୍ଡ ଭୋଗୁଥିବା ସମୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପରାଧ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ କେବଳ ବୟସ ଏକ କାରକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା କାରାଗାର ସମୟରେ ମାନସିକ ମନୋବୃତ୍ତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ।

ଅସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ପୁନର୍ବାର ଗୋଷ୍ଠୀଭୁକ୍ତ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ପାଇଁ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାବେଳେ, ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ଧ୍ୟାନ ଦେଇନଥିଲା ଯେ ଆଜୀବନ ଦୋଷୀମାନେ 18 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଜେଲରେ ରହିଛନ୍ତି । ଦୋଷୀମାନଙ୍କୁ ଆଉ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖିବାର କୌଣସି ଫଳପ୍ରଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିବ କି ନାହିଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାରର ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ବୋର୍ଡ ବିଚାର କରିନଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ-ଏମ୍. ଡି. ତାଲିବଙ୍କ ବିଷୟରେ, ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲା ଯେ ଜଣେ ସହ-ଦୋଷୀଙ୍କୁ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପରେ ଅନ୍ୟ ଅପରାଧୀଙ୍କ ସହ ଏନକାଉଣ୍ଟରରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ବିଦ୍ୱାନ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଆମକୁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ସହ ଅପରାଧୀ 1991 ମସିହାରେ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ 1998 ମସିହାରେ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା ତେଣୁ ଆମ ମତରେ ଆବେଦନକାରୀ ମହମ୍ମଦ ତାଲିବ୍ ଙ୍କ ସମୟ ପୂର୍ବ ମୁକ୍ତି ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଘଟଣାର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷା ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ଏଥିରେ

କୌଣସି ଆଧାର ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ଆମେ ସରକାରଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରୁଛୁ ଏବଂ ଆଜିଠାରୁ 3 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହାକୁ ନୂତନ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପୁନର୍ବାର ମାମଲାକୁ ପଠାଉଛୁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ନିୟମ ଜାରି ହେବା ପରେ, ଏହାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯାଇଛି ।

ଏ.କ୍ୟୁ. ଆବେଦନ ଗୁଡିକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।